

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:

Egy öt-hasásos petit sor egyzeri megjelenésért 6 kr. 3-szori 5 kr., 10-szeri 4 kr. fizetendő. — Minden hirdetés után 30 kr. bélyeg díj fizetendő. A nyílt tér 1 petit sora 10 kr. A hirdetési díj előre fizetendő.

Előfizetési díj:
Postán vagy Pécshez hához küldve: egész évre 5 ft., fél-évre 2 ft. 50 kr., negyed évre 1 ft. 25 kr. egyes szám 10 kr. Megjelenik minden szombaton. Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvkeres. (Széchenyi tér).

Szerkesztői iroda:
Ferenczek utcája 22.sz. I. emelet. Kéziratok vissza nem küldetnek

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizethetni helyben: a kiadóhivatalban, Blahorn Antal úr a városi épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Bühi C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, és Feszli Károly úr könyvtűtő üzletében, Király utca (nemzeti kaszinó épület), valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal:
Taizs Mihály nyomdájában
Majláth-tér 2. szám alatt.

Az adó- és adósság-gyár.

Be van terjesztve az 1881-iki magyar állami költségeloirányzat, ennek megvizsgálása és megállapítása a parlament legfontosabb feladata, mit mutat tehát az eloirányzat? Lásunk!

A bevételeket 264,414,715 frtra a kiadásokat 287,180,096 frtra teszi és így a hiányt 22,765,381 frtban mutatná ki, ha a közösgyi kiadások megmaradnának a jelen éviek, miután azonban alapos arra a kilátás, hogy ezen kiadások két millióval megszorodnak, az eloirányzott hiány tesz kerek számban huszonöt milliót.

Az igazi deficit azonban nagyobb ennél, mert először nem kevesebb mint 5,607,540 frt van a bevételek közt a földterhermentesítési kötvények törlesztésére kibocsátandó újabb kötvényekből, az anyait tesz, mint a földterhermentesítésre szánt és bevételezett jövedelmet elkölteni és a törlesztést új kölcsönnel fedezni. — Ugyanez áll tovább 2,972,606 frtn. — A többi kölcsönök törlesztésére kellő, de új adósságszínállással beszerzendő összegre nézve.

Másodszor öt milliót akar a pénzügyér államvagyon eladásából, tehát vagyonfogyasztásból bevételezni, két milliót az állam birtokába átment tiszavidéki vasut elsőbbségi köteleveléinek eladásából, ezek összesen 15,580,146 frtnyi összeget tesznek nem számítva a többi ingó államvagyon mozgóvátételéből beszerzendő apróbb bevételi tételeket.

A valóságos deficit tehát 40 milliónyi, — igaz ugyan, hogy ebből most csak 25 milliót kell még fedeznie Szapáry urnak, de miből fedezni majdan utódja, — ki nek nem marad mit eladnia és mozgóvátennie?

És miből fedezi Szapáry a nagy finansziamentum a hiányt?
Másképp milliót hozhatna a köölajadó, melyet a mamelukhad már megszavazott, melytől azonban megmentett az osztrák reichsráth, mely nem szavazta meg azt és így par-

tásból itt sem lehetett behozni, azután öt milliót remél a betérjesztendő adóemelési javaslatokból!

Tehát ismét adóemelési javaslatok, pedig az eddigi adókat is csak az adóalap elkotyavelyelésével lehet betérteni! — No remélni lehet annak, kinek éppen kedve van hozzá, annál nagyobb azután a családása.

A mi pedig e 6 1/2 milliót felfüti még hiányzik, azt beszerzi Szapáry úr majd kölcsönnel a szerint a mint majd átveszik Rothschild urék az újabbban gyártandó járadékokat.

A magyar pénzügyi igazgatás adó- és adósságygyártás nélkül nem lehet el!

Mik a szélsőségek?

(Osztrák-magyar gyászvitének tana szerint.)
A mely párt Magyarország állami önállóságát egész tisztaságában akarja helyreállítani, az Szapáry gr. szerint szélsőségekben mozog, mely azonban a nemzetet elidegeníthetetlen jogából a még fel nem adottakat is feladja és a nemzetet egy kissébb idegen nemzetnek alárendeli, az szabadelvű és tisztán hazafiságból cselekszik!

Az ősi alkotmány a 48-as törvények tiszteltetben tartása és konzerválása — az radikális szélsőség. — a jóalkotmányának porba döntése, a 48-as vívmányok gyáva feladása, kissé avult, de jó törvényeinknek külföldről becsempészett és csomagozott általi kiküszöbölése: az szabadelvűség modern értelemben.

Az egyéni szabadság és a tulajdon védelme, óh az kárhoztatandó szélsőségi eszme; — ellenben a titkos és nyilvános szpietlik raja által fenntartott rendőrállam és a tulajdonjognak a túlesigázott adózások általi kiforgatása. — más szóval a tulajdonnak állami konfiskálása — az tisztavizű szabadelvűség.

A municzipális választási jognak fenntartása és eredeti tisztaságába való visszaszerzésének kísérlete, — ezek veszedelmes szélsőségi vágyak és törekvések; — ellenben a kinevezési rendszer behozatala, a muni-

cipális közigazgatásnak átváltoztatása biroktrikussá, ez nemcsak hogy szabadelvű, — de hazánk specialis viszonyainál fogva egyúttal konzervatív eszme, — konzerválja a Bach-korszak intézményeit.

Az ország pénzügyeit rendezni a kiadások apasztása, tisztakezű kezelése, a hadsereg leszállítása és egyenmü nemzeti haderővé szervezése, és az országnak külön vámterületté alakításával önálló nemzeti vám és kereskedelmi politika behozatala által, — a mint, ezt minden eurpai állam teszi, — oh ez csupa vérszes radikális szélsőség, — ellenben a deficitek megörökítése és folytonos adósság csinálás, az állami és alapítványi jövedelmek korrump kezelése, melynél fogva a bevételek nagy része a kezelő kezekben ragad és a kiadások megkettőztetnek, a hadsereg szükségleteinek évenkénti fokozása, a közös hadsereg fenntartása, a vámterület, a bank közösítése, a magyar kereskedelmi és a mi fő — a termelési és iparérdekeknek alárendelése az osztrák érdekek alá, oh ezek a legnemesebb és legszabadelvűbb eszmék és irányzatok, és egyúttal konzervatívok is, mert konzerválják a törekvést a magyar nemzetet koldussá tenni, és ennek következtében engedelmessé!

Az állami fő és kisebb hivatalokat, úgy bírói székeket tudományosan művelt és képesített tisztá jellemü honfiakkal tölteni be, ez igen veszedelmes szélsőségi eszme, ellenben a hivatalokat és bírói székeket kortes utalommal lealacsonyítani, nyilvánosan ismert csalókat és hamisítókat főtisztviselökké előmozdítani és kintüntetni, — reájuk bizni hiteles okiratok kiállítását és ha még is sikkasztáson, hamisításon rajtkapattának, őket okkal móldal kimosni és felmentetni: — ez nagyon tisztességes és szabadelvű politika!

Veszedelmes szélsőség volna, ha arra törekednének, hogy az állami és magán nagyipar és közlekedési valamint kereskedelmi és bankvállalatoknál a nemzeti irány meg-

gyökerezzen, azért a törvényben módot kell adni, hogy ezek ezután is a magyar nyelv mellőzésével tisztán németül vezessék üzleteiket és csak a német könyveknek kell hitelességet tulajdonítani, — a főtisztviselőket legalább is mind külföldről, — ha osztrák-cseh nem találkoznék elég — poroszokat kell importálni, magyart pedig legfeljebb olyant alkalmazni, ki a német-cseh-poroszok talpát nyalja, ez azután igazán magyar nemzeti politika és patentiroszott szabadelvűség!

Szélsőség és radikalizmus volna módot nyújtani az eszes, és szegény tanulóknak, hogy kevesebb költséggel, mint a budapesti egyetemen végezhesse be jogtanulmányait, Eszterházy Károly gr. Szepessy Ignác b. és Lonovics József püspökök ennél fogva radikális szélsők voltak, mert joglyceumokat alapítottak, — az igazi patentiroszott szabadelvűség csak most láttatta be Trefort miniszter által, minő veszedelmes szélsőségeket mozdítottak elő eme nagylelkü és nagy-eszü főpapok és nagyérdemü utódaik, kik ez alapítványokat növelték és fenntartják. — Az értelmi kör kiterjedését gátolni, azt szűkebbé szorítani kell, hogy a hitvány és korrump, szolgálékü laposság boldogulhasson, ez azután szabadelvű politika, méltó Tisza Kálmánhoz és Treforthoz.

Azért se hídj a németnek!

Hogy Miklós István függetlenségi párti képviselő az Istóczy mozgalom ellen interpellációval fellépett az országgyűlésben, a hálás szemíták néhány felkeresése a képviselő megkerélve, valjon halandó-e a lipótvárosi képviselő jelöltséget elfogadni. — Azt írják, hogy a mozgalom éven több tekintélyes nagykereskedő és ügyvéd áll és ezek hiszik, hogy ezen túnyomóan izraeliták kezében lévő választási kerületben tekintélyes párt fog Miklós István körül csoportosulni. — No mi ezen urak őszinteségében egyzerien nem bízunk és jobb lesz, ha Miklós István e jelöltséggel magát többé nem kompromittálja. — Ezen vitéz férfiak figé mutatuak a kormánynak — zsebküben, — de nyíltan felépni ellene azért sem fognak, mert kormány, mely kedvezőbb legyen mindennemü szidóntendenciára nézve, mint a jelenlegi, — márnem is képzelhető.

Pécsről — Pécsnek.

A fővárosi journalisztika a király pécsi látogatása óta egész sportoltiz Péccsel és Pécs dícsőítésével.

A politikai napi lapok elpuffogatták felettünk kedélyes bombasztyjakat, s most jönnek a szépirodalmi lapok s beszélnek Pécsről, a tündérvárosról, — beszélnek csoda dolgokat lakósaírók, köztépleteiről, utcáiról gyárairól stb. beszélnek — a divágnak, mert a királyi látogatás óta, divattá tett Pécsről csoda dolgokat beszélni a világnak.

Ez szöntözött engem is arra, hogy a „Pécsi Figyelő” tárczájában egyet mást elmondjak Pécsről, de nem a világnak, hanem csak Pécsnek magának, — s egyúttal azon igen tisztelt és városunk iránt mindenesetre jóakarattal viselkedő nagyreményü írónak, kit egy általánosan kedvelt és elterjedt fővárosi szépirodalmi képes heti lapban annyira elragadt pegasusa, hogy egy a pécsi viszonyokkal való vékony ismeretségre valló cikkében azt vágja a szeme közé a fővárosnak, hogy *„mennyire hátra van Budapest Pécs mögött!!!”*

Sic transit gloria modi! Ez a divat dícsőése; — majd ha a liliputi nagyherceg Piripócsra talál rándulni, akkor Pécs lesz hátrább, mint Piripócs.

De hát miben is áll felette városunk a fővárosnak? — halljunk az orakulamot: „Ha a főváros utzáin látsz valakit ki elégedetlen az aszfalttal, mert nagyon síkos, az bizonyára pécsi; — eszébe jut, hogy élésre kövezett otthonában elcsusznya sem lehet! — pedig ha a városi hatóságunk tisztákat vezetette a városi templom előtti és melletti kövezeten elcsuszott és zúzódt szvenvedt emberekre! és állatokról, nagyobb számot prudukálhatna, mintha azon emberek neveit venné jegyzékbe, kik a Litke raktarából kikerült borokat fővárosi cikk író ural, „mindenek felett állónak” tartják. — A királyi tiszteletére kirukkolt banderium délceleg vezére — és

zástólartója is egészen más véleményét táplálnak a pécsi kövezet barátságos voltáról.

Ehhez járul a holdvilágtalan éjék éjfélt utáni óráiban a város utzáin uralkodó pokoli setettség, melynél csak a Petőfynek által megénekelt „kibérelt lelkiismeret” lehet setétebb.

„Hungáriánál többet ér a Nádor a Szikszaynál az Eresényi.” — ha az egész cikk hangja ellene nem mondana feltévéstünknek: metsző gúnyként tekintők e sorokat, mert több, hazánk különböző vidékeit bejár intelligen embertől hallottuk, hogy épen e téren áll Pécs hazánk minden vidéki városai közt legláttrább, a fővárossal pedig csak annyiban vetekedik, a mennyiben vendéglőseink szurdokjaikban élelemnek és lakásnak oly árt szabnak, — minő csak a főváros nagy eleganciaival berendezett szalonjaiban kivánható meg, — s jó bort beuntk igen ritkán kapni, dacára hogy a pécsi hegyc termése — de nem a Lítke bora, bizony Magyarország bármely borvidékének termésével kiállja a versenyt. Haem hát mi is úgy vagyunk e kinsütkkel, mint a Balaton vidék a fogással, melynek egydül a Balaton a fogásja. — Ha valaki Fűreden vagy Siofokon hazag akar enni, annak azt Budapestről kell hozatnia, „mert oda viteti az árendás, ott adják meg neki az árat” a Balatonvidék pedig eszi a cigánybát, mely szinte nagy mennyiségben van a Balatonban: ugy a pécsiök is jó borukat kénytelenek eladni, külföldre szállítani, hogy adót fizethessenek, — maguk pedig isszák a m. kir. felügyeniszter által szabadalmazott Engel féle fuchsinos kotyvalékok!

Abban azonban teljesen igaza van a „V. U.” cikkírójának, hogy Pécs tekintve középületei iskoláit s különösen pedig lakossága nagy részének a magyar kultúra irányában a legközelebbi évtized alatt tett bámulatos haladását, — épen nem áll a főváros mögött. — Színháza azonban...

— **A magyar államvasutak** szakigazgatójává kinevezett Beretvási Endre osztálytanácsos helyett, a pénzügyminiszter vasuti és hitelosztályának vezetésével Máriaassy osztálytanácsos lett megbízva. A magyar állami vasuti igazgatóság felsőbb hivatalainak rendezése s illetőleg az 5 aligazgatónak s a többi hivatalnoknak, mintegy 60 személynek kinevezése és egyesek nyudijazása most jött elintézés alá a közlekedési miniszteriumban s az aláírások e napokban megtörtének. A tiszavidéki vasut igazgatóság tényleg átvette a magyar államvasutak igazgatósága, s amannak hivatalai bekebelezettek az államvasutak paralleli hivatalaiba, — ezzel tehát a tiszavidéki vasutirásaság igazgatóságának működése megszűnt.

— **A vasutak végrehajtásáról** törvényjavaslatot alkotott a kormány, melynek értelmében mindazon vasutak végrehajtás alá esnek, melyek az utolsó években bevételeikből nem képesek fedezni terheiket. A javaslat értelmében Magyarország végrehajtás alá kerülnek, az arad-temesvári, a duna-drávai, az eperjes-tarnovi, az első erdélyi, a magyar északkeleti és a magyar-gácsországi vasutak.

Országgyűlés.

A képviselőház szept. 30-iki ülésének egyedüli legfontosabb mozzanatát Madarász Józsefnek a miniszterelnökhöz intézett interpellációjá képezte, melyben kérdé a kormányt, hogy hajlandó-e befolyását oly irányban érvényesíteni, hogy Montenegro érdekében a hatalmak az albánok ellen erőszakot ne használjanak, s ha esetleg még is használnának, ezen erőszaknál magyar haderő ne működjék közre. Ugyanez ülésben a ház osztráji kisoroltattak és bizottságai megalakítottak.

Az október elsőjén tartott ülésen a bizottságok előtte való napon megéjtett választásának eredménye olvastott fel.

Az okt. 2-iki ülésében a delegátusokra beadott szavazás eredménye olvastott fel s ezután Szapáry Gyula gróf pénzügyminiszter betérjesztette egy óráig tartó beszéd kíséretében az 1881. évre szóló állam-költségvetést. — A ház komoran hallgatta a miniszter előterjesztését, mely bár mennyire iparkodott is azt szegény gróf sántikáló okoskodásával takargatni borzasztó képét mutatta fel az országgyűlési többség által támogatott kormány nemzeti finansziamentum pusztító rendszerének. — 13 évi alkotmányos életünk alatt minden költség-eloirányzatnál a deficit réme jelenik meg előttünk, dacára annak, hogy években kereszttül a pénzügyminiszteriumkan egyebet sem tesznek, mint a közevetett, vagy közvetlen adók újabb nemet

de erről ne szóljunk most, mert mint halljunk az a pajta forma terem, mely városunk renoméjának nagy hátrányára éveken keresztül ott dísztelenkedett — bűnös szerzője levén sok eszünk, rheumának s nem egy — meghülés folytán keletkezett súlyos betegségnél — most átalakított és kicsinosított. — Templomait tekintve pedig Pécs csakugyan ritkítja pártját. A ki azonban főtemplomunkról a „V. U.” okt. 3-iki számában megjelent rajz után alkot magának fogalmat: ismerete e tárgyban kürrülből olyan lesz, mint azon egyénről, kinek talpát látja lefényképezve. — E rajz egy régi fénykép után készült, mely a főtemplomot a püspöki udvar felőli oldalról mutatja be, — A Széchenyi-tér rajza is imponansabb képet mutat, ha abban annak főpontja, a mult évben nagy költséggel restaurált városi plebánia templom is helyet foglalna.

Ad vocem városi templom! Látott-e már ezikk író a kőre hegyen... akaron mondani másképp lábnyi keskeny trottoiron s annak is kellő közepében lombos akácot díszelni? Pécsért ílyet is láthat a most szóban forgó templom körüli járdán, melyről nem lehet tagadni, hogy kulturális fellegős productum, mert a természet önéregelő ílyet elő állítani képes nem volna. — Azonban ha meg akarja szemlélni V. J. ur ezen járdaszépítészeti kuriosumot, siessen le Pécsre, mert a templomnak a gymnasiumi épületre néző oldala melletti járdán álló akáczében már, tán a királyi látogatás hírére felébredt a szegyenézet... s kiszáradt, — minek folytán eltávolították, s megtörténhetik, hogy a másik is követi kollégáját s akkor azután igazán nem lesz Pécsért olyan látni való, ami a fővárosnak nincs.

Hát még aztán minő a flórája — melyből a mákvirágok épen nem hiányoznak — s milyen bogarak vannak Pécsnek! — Azt is mondja a „V. U.” kedélyes írója, hogy Pécs gazdag város s beszél az egy millió frtról, melyet most fizetget

TÁRCZA.

Hull a virág...

Hull a virág, hull a levél
Fujdogálja az őszi szél,
Száll a daru, száll a fecske
Messze-messze délkeletre.

Akár merre nézek, minden
Oly szomorú, oly kietlen,
Itt is, ott is alvó élet...
Hervadt ágon üres fészkek.

Az égbolt oly komor, borús,
A nap is oly bánatos, bús,
Mint az ember tekintete
A melyet a sírra vete.

De majd léssen újra tavasz,
Az ágakon új lomb fakad,
S a virgól lombok alól
A kis madár vigan dalol.

Derült égen a napsugár
Hőt árasztva, mosolygva száll,
Töle minden újr éled.
Felébred az alvó élet.

Vajh! az ember életére
A szép tavasz visszatér-e?
Igen vissza hanem egy más:
Órök tavasz, — feltámadás!
Várady Ferencz.

Ne nézz reám...

Ne nézz reám!...
Ugy éget a sugár,
Mely szép szemedből
A lelkemre száll!
Kicsalja zöldjét, reményét szívemnek,
Hogy azután letépiék vad kezek...
Ne nézz reám!

Ne nézz reám!...
Oly biztatón int szemed,
Reám oly nyájas,
Mosolygó sugárt vet...

És görnyedek atoksuly alatt:
A holdagságot hűnem nem szabad!...
Ne nézz reám!

Ne nézz reám!
A dalos kis madár
Zöld lomb alatt
Párjára talál,
Csak én bujdosom árván, egyedül.
A szellő, a madár is ekerül!...
Ne nézz reám!

Ne nézz reám!
Hiszek az istenben,
Hídom henned
Éd s-kedvesem!
De ha... nem, nem, ne lázongj vad lélek...
Rád hull majd árnya a bús feledésnek...
Ne nézz reám!
Borsos.

Felednélek...

Felednélek, csak tudnának,
Elmennék én, itt hagynának;
Száll szellő kisre el,
Bíratomással, szerelmekkel...
Borsos.

Hervadt levél az utamba,
Mégköthetném koszoruba,
A lelkemhez illelnének
Elhervadt reménységnek!

Sírnék reggel, sírnék este,
Könnyeimből patak lenne,
Sohajtanék reggel, este,
Sohajomból szellő lenne!

Bűgő szellő, zűgő patak,
Mit beszélnek, mit susognak,
Hulló levele a fának —
Felednélek, csak tudnának...
Borsos.

gondolják ki, a régiek pedig az elv-
selhetőségük esigázzák fel. Szapary gróf
előterjesztése is 24.800,000 frt hiányt tűn-
tetett fel.

A pénzügyminiszter által benyújtott
kimutatás szerint a magyar államnak 1801.
évre előirányzott összes kiadása 287.180,
096 frt, összes bevétele pedig 264.413,715 frt,
melyhez még rendkívüli kiadások címén
2 millió frt járul. Ha most tekintetbe veszt-
jük, hogy az állam mult évi összes be-
vétele 248, — összes kiadása pedig 272
millió frt volt, azt fogjuk tapasztalni, hogy
költésfűtéstől, az adó prések tulszigoru
csavarása folytán a bevétele növekedik, de mi-
vel sorsunkat intéző államférfiaink gondok-
kodnak róla, hogy ezzel a kiadások is lépést
tartsanak, a deficit folyton állandó marad.
Szapary gróf hosszú beszédében nem ta-
lálván prokródot ezen szégyenletes gaz-
dálkodás eltakarására azon ötletre vete-
medett, hogy a lefolyt év pénzügyi szeren-
csétségei közé sorozta a függetlenségi
párt nagy mérvű terjedését s az
ellen a 67 es alapon álló pártokat szövet-
kezésre hívta fel.

A miniszter ezen tapintatlan beszé-
dére azonban megfélemlített Helfy Ignác
rögtönzött talpra esett beszédével, midőn
hasonlag a pénzügyminiszterhez, felhívja
Magyarország összes fiait, hogy egyesül-
jenek a függetlenségi párttal azért, hogy
végre valahára megérkezhessek azon pár-
tot, mely ezen országot tönkre teszi, a
szélsőségekkel, melyekre magát ragadtatja,
mert a leghelyesebben a kormánypártra
illik a „szélső” elnevezés, mintán Magyar-
ország jogainak feladásában elment már
a legszélsőbb határokig. — A pénzügy-
miniszter a költségvetésben feltüntetett
hiány fedezésére 10 millió frt erejéig
aranyjárdékat fog kibocsátani, a többi
párt részint a közhasználatban levő czikk
megdrágításában) részint pedig az adók-
nál remélhető szaporításából, vagy tán
igazabban azok szaporításából reméli.

Október 5-én a képviselőház rövid
ülést tartott a közlekedési minisztert az
iránt, hogy az állam vasutak és gyárak
igazgató tanácsába hajlandó-e két ipari
szakértőt is kinevezni, miután két föld-
birtokos és két kereskedelmi szakértőt ki-
nevezett.

A főrendiház is tartott október 5-én
ülést, melyen megválasztotta a delegáció-
tába küldendő tagjait s erről a képviselő-
házat értesítette.

Külföld.

Valóságos hátróvar az, mely hatal-
mak keleti politikáját uralja. Dulezigno-
nak a flotta általi bombázásához hozzá
járul most a Dardanellák elzárása, de
természetesen csak elvben, mert fogana-
tosításához még egyiknek sem kaptak. Az
angol közvélemény s különösen a Gladstone
terveiről mindig jól értesült „Standard” ezt
írja: „Európának ki kell nyilvánítania, hogy a
szultán vonakodása által a berlini szerződés
meg van semmisítve s a san stefanói lép ismét
életbe. Ha Europa ezen szerződést, mely
Angliára és délsláviaóra, kedvező Ausz-
triára pedig káros volt, nem akarja —
akkor kénytelen a berlini szerződést a
szultán akarat ellen is végrehajtani. Örül-
tség Dulezignóval tovább is vesztődni. A
szultánnal meg kell érteni, hogy a berlini
szerződést azonnal és egészen végre kell
hajtania. Vonakodása kész hadizenet lenne,

a Dunagőzhajózási társulat a város pórs-
tarába. — Bizony Pécst most gazdag város.
Van pénze elég! Ünnepeket, költsékeket
ragyoghat, — csak az a baj, hogy ragyo-
gása egy évi házához hasonlít, mely egésze
alatt oly fényesen áll, mind addig soha,
de csak azért, hogy rövid idő múlva, mint
sötét rom dőljon a széllel ellent!

Pécs város atyái! — jusson eszetekbe
e hasonlat, midőn városunk törzsvagyona-
ból ünnepeket és tényszerűket!!

Helynév magyarázat.

Sterba János urnak a „P. F.” 36 és
37 számában közölt felszólításaira szives-
sen válaszolok, de előbb az egyik tréfá-
jára kívánom észrevételeimet megtenni.
Hogy a magyarok mind addig, míg a
szlávokkal közelebb érintkezésbe nem jöttek
nem loptak és ezen dicseretes cselekményt
neveléssel együtt csak a szlávoktól tanulták
el azt szivesen elhiszem, de hogy
a magyarok addig, míg a szlávokkal
ismeretséget nem kötöttek nem szölkáltak
hanem némák voltak, mint a halak az
még a legmeggröztöttebb pászálvtól is erős
tréfa volna. Az a dolgot természetben
fékszik, hogy népek, melyek huzamos
ideig egymás mellett élnek nyelveikre,
szókásaikra, erkölcsükre nézve kölcsönös
hatással vannak egymásra és a mint az
bizonyos, hogy a magyarok a szlávoktól
sok szót vettek. E tekintetben különösen
ajánlom Sterba ur figyelmébe az orosz
nyelvet, mivel a magyarokkal vérokonfajú
hatalmas törzsek az az-uk, koza-rok,
besenyő-k, kun-ok, orosz-ok (nem a ru-
szok, vagy ruthenek) bolgár-ok egészen
vagy tetemes részben a ruszokkal, vagy
ruthenekkel összeolvadtak és nyelveikkel
melyek talán némi eltérésekkel a keijétek
melyek — magyar nyelvvel azonosak voltak a
rusz vagy orosz nyelv alakítására hatalmas
befolyással voltak. Ennyit tartottam szük-
ségesnek megjegyezni, mert Sterba ur
több ízben orosz szótárára hivatkozik, —
most a dologra.

mely az összes hajók Konstantinápoly előtt
való megjelenését vonná maga után.

Az angol kabinet egy hosszan tartó
miniszteri tanácsban a következő határo-
zatot hozta: „Mindenek előtt be kell várni
s szultán új javaslatait, s ha azok elfogad-
hatlanok Anglia először is azt fogja javas-
solni, hogy a hatalmak a szultánhoz együt-
tes ultimatumot intézzenek, melyben a
montenegrói, görög- és örménykérdések
teljes megoldását követelik. Ez ultimatum-
nak nyomtatékot adna az egyesült hajó-
hadnak az Aegei tengeren levő megjele-
nése. Ha a hatalmak e politikát el nem
fogadják, Anglia különválva fog a keleti
ügyekben „E-s” lépni.

Az „E-s” londoni távirata beszéli,
hogy Ausztria Magyarország — Német- és
Franciaország közötti kormányuk meg-
egyezés állásponjtát végtelenségig az angol
kormány ellenében és ezzel konstatalták
e három hatalom teljes egyetértését, miből
áll azonban ezen egyetértés? arról nem
beszél a krónika.

Konstantinápolyból október 4-éről ér-
kezett tudósítás szerint Riza pasa paran-
csot kapott a portától, hogy 4000 emberrel
Dulezignóba menjen s ott Osman béggel
közreműködve a várost átadják a monte-
negriának. — Október 5-én pedig a
porta jegyzéket nyújtott át a nagy köve-
teknek, melyben kijelenti, hogy engedve a
nagy hatalmak által gyakorlati nyomás-
nak, elhatározta, hogy valamennyi függő
kérdést fogja tárgyalni. In albanokat
Dulezigno átadására fogja birni, Görög-
országot illetőleg pedig egy új határvonalat
hoz javasolba, melylyen azonban a
Görögország által mindenek felett követel-
telt Janina is befoglalatik. A kisázsiai
reformokat három hó alatt fogja végre-
hajtani, europai tartományaiiban behozandó
reformokra nézve pedig, a mennyiben azok
a török birodalom integritásával mege-
gyeznek, a porta szintén intézkedni fog,
s a törökállam külföldi hitelezőivel kifog
egyezni s a kamatok fizetésére bizonyos
állami jövedelmeket fog kikötni, — végül
kiemeli, hogy meg e reformokra csak az
esetben vállalkozik, ha a hatalmak meg-
szüntetik a hajóhadit tünntetés. — Ami e
jegyzéket illeti, abban csak jóakarattal nyil-
vánul, hogy azonban a porta ígéreteit be
nem váltja és be nem válthatja, az minden
europai ember előtt ma már tisztában áll,
— valamint az is, hogy a keleti kérdés
simán megoldható nem volt soha és je-
lenleg sem az.

Hogy a hatalmak egyetértése már Dule-
zigno előtt megszünt az kétséget sem
szenev. Egyik Dulezignót szerette volna
bombázni, a másik pedig a Dardanellákat
akarta ostromzárolni, mire aztán meg-
egyezésre nem jutván, visszavonultak Teo-
doba egy Raguzához közeli kikötőbe.
Seymour admirál pedig Czetinjébe utazott,
hol Dulezigno haladéktalanul való meg-
támadását tanácsolá Nikitának s mint hírk-
biztosította a fejedelmet, hogy Anglia
még akkor is támogatni fogja Montenegro
igényeit, ha a többi hatalmasságok attól
elállanak, — akkor a három angol hajó
fogja bombázni Dulezignót és fogja elzá-
rolni a Dardanellákat.

Ily hőbortos politikával úgy hiszik
Gladstone nem sokára bekövetkező
bukását nem nagy mesterség megjósolni.
Europai és ázsiai politikája teljes ellen-
tét a századunkban uralkodott komoly,
hiteget mérsékelt és mérsékelt politiká-
jának, s míg a csernagorácokat az
europai szárazföld uraivá akarja tenni, s
azoknak minden előnyt biztosítani, addig

Azon falu, melynek határában Malom-
szék és Besefészek, fekszik Baranya-
várral határos kis falu 40 és egynehány
háznál és 300 lakossal, melyek az egy-
nehány évvel ezelőt oda telepedett-zsidó
család kivételével mind sokacok — neve
Benge. A dűlő neve melynek Besefészek
az urbéri rendezés előtt egy részét képezte
Szekulics — az ujjonnan alakított pusztát
pedig azért neveztem „Malomszék”-nek mert
egyuradalimról mely régi iratokban „malom-
széki rét” néven fordul elő az új pusztá hatá-
rába esett; különben ezen elnevezés régidő-
től fogva nem használatos az uradalom
egy mint a sokacok ezen rétet csak
„stara vodenica”-nak neveztek, mivel ott
még 600 évvel ezelőt egy patakmalom
állott. A mi ráczainknál és sokácainknál
pedig minden malom: Vodenica; — bár
milyen vizimalom, legyen az patakon,
vagy hajon, egyszerűen: Vodenica, a
gőzmalom = vatrena vodenica, a szelma-
lom: = vetrena vodenica, a száraz vagy
lomalom = suva vodenica. A „mlin” szó
nincs is itt használatban a népnél csak
az értelmiség: papok, tanítók stb. hasz-
nálják olykor ezen elnevezést és így magam
is csodálom hogyan neveztek el a „Ma-
lomszék”-et „Ministrye”-nek (nem Minis-
tye mint ez a szedő hibájából áll) ha
csak az akkori tudákos tanító is azt
meg nem tette. Ezen szép név is már
elenyészett, kizsoritotta azt a germanisatio
hatalma „Malomszék” nevével kicserélte
egy osztrák katoná nevével, úgy mint
a legújabb időben egymásik pusztának
szép magyar nevével kicserélte egy porosz —
hadnagy.

A mi a nyelvérzék szerinti szóáta-
lakitást illeti; az igen jól veszi ki magát
az elméletben, de a gyakorlatban egé-
szen másképpen ri ki. — A mohácsi
csata alatt állt a szultán sátora Földvár
pusztán a Duna partján egy rögtönzött
halmon. E halmon elnevezte a nép:
Sátorhalom-nak, — későbbben midőn rá-
czok és sokácok e vidéken letelepedtek,
lett a nyelvérzék dacára „Sátorhalom”-
ból = Sátoristye, úgy annyira hogy ezen

a szegény Irországot, mely mióta angol
főhatóság alatt van a „polgári szabadság
legklassikusabb nemzetének” leggyaláza-
tosabb jászra alatt nyögött, folytonosan
a legbiztonságosabb elnyomással utítja egy
vallási, mint polgári, sőt még emberi ter-
kintetben is. S Gladstone alatt az irkér-
dés oly acutá lett, hogy a királytól ren-
kivüli időre hitta össze a parlamentet. A
zöld szízetek az agrar mozgalom és
agitációk növekedésben vannak. Parnell
az irek ez idő szerinti O'Connell Dánielje
kijelentette, hogy az irek most a 700 év
óta eltoltvott földért küzdenek, s hogy
e földet rövid idő alatt vissza foglalják.
A mostani földbirtokos lordoknak nincs
tulajdonjuk, hanem földjeiket csak a
rablás jogozimén bitorolják. A politikai
gyilkosságok is napi renden vannak sőt
október 2-án meggyilkolták Lord Mounth-
morrist is az irlandi angol főkörmányzót,
kinek temetésén a pap ezen az irlandi
állapotokat teljes világításba helyező szav-
akkal végezte halotti beszédét: „Imád-
kozunk azokért, kik köztünk naponta
életveszélyben forognak, is kik még a tél
folytán meg fognak gyilkoltatni.

Utóhangok Tolnából a pécsi királyi látogatás alkalmából.

Fényes napokat élvezett Pécs városi
f. hó 24. és 25-én, fényesek voltak ezek
azon legmagasb látogatás által, melyben
apostoli magyar királyunk e várost szeren-
cséselté, melyen néhány századon át
koronázott magyar király magas szemé-
lyében nem tisztelgethetett, és e szeren-
csében ezen napokban a legkegyesebb, és
legalkotmányosb és ezért legszerettebb
I. Fejedelmünk magyar királyunk, urunk
és fejedelmünk által megörvendtetett.
Fényes napok voltak ezek, nemcsak azon
bölcs intézkedések, izlésteljes ben-
rendezések, például rendfentartás, és csaknem
mindenki legbensőbb elismerését és csaknem
mondhatni mindenki bámulatát idézték elő,
s melyeket a hírlapok is bőven eszteltek, ha-
nem fényesek voltak e napok az által is hogy
Pécs városa kimutathatta királyi előtt, és az
összes haza előtt azon gazdagságot, melyet
bir loyális érzésű polgáraiban az alatt-
valói hűségben, nemes gondolkodásban,
a haza és ennek alkotmánya szeretetében,
a királyunk jelszava „viribus unitis” tény-
leges gyakorlásában, mely Pécssett legin-
kább az által érvényesült, most is, mint
kérvényesült századokou át, hogy az egyház
és ennek fiai, a clerus tagjai a polgárokkal
vállvetve még mindig buzgólkodnak a
királyi iránti tisztelet, a bazaszeretet a köz-
művelődés, a tudományok és művészetek
ápolása, a polgári erények szilárdítása,
megőkeresítésében; fényesek voltak e
napok az által is, hogy e város kimutat-
hatta ama régi közmondás valódi igazságát:
„a mi a németnek Bűcs, az a magyarban
Pécs.”

És épen ezért támaszkodva apostoli
királyunknak a Pécs városa küldöttségéhez
mondott eme legkegyelmeseb szavaira:
„Örömmre szolgál 28 év után ismét láthatni
e szép fekvésű várost, és megelégedéssel
tapasztalom annak gyarodását és szépül-
lést. Ismeretes előttem e város polgárai-
nak készsége tan és jötekményei iránti
teik ügyében. E hazafias lelket, a mily
megelégedésemre szolgál, színtegy hasz-
nára fog válni a városnak, melynek a

szláv pusztázás az urodalom által pártol-
va a elnevezés neve: Földvár most csak
a régi okmányokban található fel és min-
denki azt Sátoristye-nek nevezi. Mi köze
van a nyelvérzéknek hozzá, ha a szlávok
a magyar Somberekből csináltak Zsumbe-
rák, vagy Szederkény-ből: Szurketin,
Erdő-ből; Erdus, Erdővég-ből: Erdetiv,
Ujlak-ból: Illok, Deákóvár-ból: Djakovo,
Szt. Dömötör-ből: Mitroviac stb.

Baranyavár (a romanok alatt: Anto-
nia) fekvett egy nagy mocsárban mely csak
a jelen század elején csapoltatott le, a 2 1/2
mtföld. hosszában 1/2-1/4 ed mtföld. szé-
lességében a Dunáig (kis Közszegné)
elhúzó szőlőhegy végén és állt három
kis várból. Az egyik -a fő-várnak a
a helye most már várnak alig felismerhető.
Ennek helyén áll jelenleg az uradalmi
tisztikák hajdan Baranyamegye székhelye.
A másik és harmadik vár szintén a
mocsárban voltak építve az elsőtől és magok
között körülbelül 1009 lépésnyi távolságban.
Az egyik közülük, mely közvetlen a hegy alatt
feküdt és a sokacok által „Grad”-nak
nevezett mintegy 50 évvel ezelőt földszinüig
leromboltatott és a kövek, melyekből építve
volt a Baranyavár — Monostori orszá-
gra használtattak. A monostori várnak
romja, (mely a sokacok által „Gradac”-
nak nevezetik) még most is meg van a
mennyiben földhalom és azt körülvevő föld-
sáncok romnak nevezhetők. E várnak
más nevezetét, mint Grád és Grádac soha
sem hallottam. Milyen anyagból volt ezen
vár építve az ki nem vehető és tudtommal
ott ásatások még nem történtek, csak ez
évtben az itt állomásozott huszárok készit-
tettek magoknak egy lövődet, mely alkalm-
os dió nagysága vasgolyókat ástak ki.
Ezen vár volt a tulajdonképeni Baranya-
várral (talán a Grád-dal is) egy fahid
által összekötve, mely hidnak fa oszlopai
még 25 évvel ezelőt többnyire fennálltak,
de azóta a német kultúrának áldozatul estek.
Régiségek tudtommal nem találhattak,
de nem is kerestettek, csak olykor új há-
zak építésénél sok embercsontvázakra
akadtak; — magam is házam építésénél

közművelődés- és ipar fejlesztésére irányuló
törekvé- és még virázzóbb jövőt igér. Isten
áldása kísérje ehbeli buzgó törekvéseiket,
és biztosítom önöket, hogy haladástokat
nemcsak tetszésel szemlélem, de kegyes
indulattal fogom mindenkor kísérni” — idő-
szzerű lesz összevetni a következő szem-
pontokat:

1) hogy a nm. vallás és közoktatási
miniszter ur honunkban ritkítani akarja a
jogakademiákat azon nézetből indulva ki,
hogy hazánkban ne csak a jogtudomá-
nyoknak legyenek bő csarnokai, hanem a
többi az emberiség jólétére szükséges tu-
dományoknak is; u. m. orvosi, technikai,
philosophiai, u. m. matematikai, és természeti-
tudományi, államgazdasági stb. száz ágú
tudományoknak.

2) or hogy a halhatlan 'nevű és leg-
boldogabb emléktű báró Szepessy Ignác
néhai pécsi püspöknek Pécs városára tett
tudományi alapítványai az alapító elhatá-
rozott akarata ellenére Pécsről el nem vi-
hető máshová, és mátra, mint tudományi
célök nem fordíthatók, azon jogi elv
szerint, hogy a végrendelező akarata
szentül teljesítendő.

3) or, hogy Pécs városának fekvése,
és geographiai helyzete feljogosítja azon
igényekre, melyek mind gőzpontja és du-
nántuli kerületnek mintazon javakban rés-
zesítések, melyek az ily főpontot megil-
letik. Ugyanis Pécs dominálja a dunántuli
kerületnek minden vármegyéjét kiterjed
hatása a szomszédos Slavoniába, sőt maga
a pécsi püspöki megyéhez tartozik e Sla-
voniából 13 plebánia; sokan vannak e
szomszédos vidékből, kiknek a jogon ki-
vüli többi tudományoknak magyar nyelven
tanulása élet kérdése, elkérthetetlenül szük-
séges.

4) er hogy a felső, apostoli kirá-
lyunk látván e haladásra törekvő szellemét,
képességét, azon magasabb feladatnak,
melyet e városnak geographiai fekvése
nyújt és igényel, megfelelő öhajót buz-
galmát, a püspöki széken jelenleg disz-
m. Dulácsy Pécsi, pécsi püspöktől
kezdve a többi pécsi és pécsi püspökség-
hez tartozó papságnak abban büszkélkedő
szellemét, hogy Pécshez tartozik, és ebből
eredő törekvését, hogy ezen érzések
tettekben is megfelelni iparkodik, ily szép
és legvirágzóbb reményekkel kitöltést nyújtó
legmagasb szavakkal adta kifejezést;
mindezek arra buzdíthatják az illető magas
köröket, hogy Pécssett egy tudományos
egyetem alapítását, melybe a bold. em-
léktű B. Szepessy Ignác alapítványa is
befolyhatna, képezhetvén ezen egyetem
fenntartását a magas miniszterium által
könnyebben átváltoztatható jogi akademiák
alapja.

A magas kormányának állítólagos tö-
rekvése, hogy a magasb foku törvénykezés,
a pesti kir. tábla decentralizáltassék, hogy
széles e nagy hazának minden kerülete
a fő törvényeszekhez könnyebb hozzáférhetés
jában részesülhessen, például szolgálhatna
arra hogy a jogi tudományt kivüli a
többi tudományok például orvosi, technikai
is egy-egy kerületben nyerjen tanítási
eszköz, azaz: egyetemet, és e tekintetben
a fentebb elősorolt érveknél fogva is a
Dunántuli kerületre nézve Pécs városa le-
hetne a főpont, és tekintve ama sok és bő
forrásokat, melyekben tudományi fejlesztés
és ápolási tekintetben Pécs elég gazdag,
megérdemel, hogy a máshol felesleges ál-
lami jogakademiák fenntartási költségei a
pécsi egyetem alapítására és felvirágozta-
tására fordítassanak annál is inkább mert
már Nagy Lajos királyunk idejében e nagy

találtam egy nagy embercsontváz mellett
egy agyagmészet, melyen szép domboru
római betűkkel a szó: „Fortis” olvasható
volt, — és egy bronzérmét fölül, az egyik
oldalán egy női (szent) kép a másikon
Szt.-György lóháton a mint a sárkánnyal
viaskodik, — jele, hogy az illető római
és keresztény volt és az érmet büverke-
lyének használta. A mécses a nemzeti
muzeumba küldtem fel, az érmet kis gyer-
meim játszás közben elvesztették.

Felórányira Baranyavártól keletnek
Bár mezőváros mellett volt egy római
vár: Quadriburgum név alatt, téglából
építve, melyet csak az utolsó években hord-
tászt és a helyét felszántották.

Egy óra járásnyira Baranyavárról Pécs
irányában van szinte egy régi várnak a
romja Lipova község határában, épen oly
alakban és állapotban mint a baranyavári
„Gradac” nevezett várom. Szinte mo-
csártól volt körülveve. Körülötte sok ró-
mai téglát szántanak a földből.

A mi Baranyavár és a többi Sterba
ur által a szláv nyelvűlő leszármazottat
földirait elnevezéseket illeti, nézetem oda
megy, hogy Magyarországon, kivéve azon
eseteket mikor a történelem valami föld-
irait tárgyi eredeti történetét idegen nyelv-
ven kétségtelenül bizonyítja, mindig első
sorban magyar eredete kutatóndó és az-
után a körülményekhez képest a szláv,
német stb.

Továbbá helyesen Baranyavár eredete
egy magyarságot nem fejtethet,
hanem más hasonlangu nevekket fejtett,
például: Bar-anya(vár), Bar, Bár, Bar-es,
Bar-acs(ká), Bar-kó, Bar-kóc, azután van
Magyarországon még két Baranya az egyik
falu Ungmegyében (ruthenül Baranici) a
másik pusztá Mármaros megyében Huszt
m. város határában (ruthenül Baramei)
továbbá: Ti-sza, Ti-(t)el, Ti-mes, Te-mes,
Ti-hany, Keme-cs, Keme-d, Kémén d,
Keme-cs, Keme-cs(e), Kémény, Bakony,
Ba-kony(a), Al-kony, Pal-kony(a), Vár-
kony, Vökány stb. miről egy közelebbi
levelemben.

Baranyavár, 1880 évi szeptember 14.
Gareis József.

király által Pécs volt szerencsés ily egy-
temmel birni, mely a mohácsi vérszél II.
Lajos király alatt a haza védelmére annyit
bőst, annyi fiatal vitézt és feláldozó fiát
erőt adott. Fel tehát te dicőségben, ki-
születi helyen és tetszésben uszó a termé-
szettől oly bőven megáldott, a Dunántuli
kerületnek fő- és fénypontját képező Pécs-
használd a főpásztoraid által ezeltűt és
most is read áldozatokat áldoztat arra,
hogy azok a magas kormány szabad in-
tézkedése alá tartozó alappalok öröghitve
gyűpontjai legyenek az egyetem tudományi
csarnoknak! — y —

Meteorologiai följegyzések.
Herczeg-Lakon (Baranyavárnál) 45-85 szé-
lességi fok alatt, és 110 méter a tenger
fölött. 1880.

Hónap	A hőmérsék- let közép- Celsius fokok- ban		Csapadék- Milliméte- rekben		A tisztai eső napok száma		Ég- hő- háró	
	Észelt	Norm.	Észelt	Norm.	Észelt	Norm.	Észelt	Norm.
Janu.	-3.2	0	6.4	69.9	17	7	3	0
Febr.	-0.5	-1.2	29.6	35.2	17	10	6	0.1
Márt.	-4.3	-6.0	13.1	59.6	16	11	5	0.4
Ápril.	-14.8	-12.6	20.5	54.9	11	10	8	2.1
Május	-16.1	-17.0	72.2	57.1	9	14	16	9
Juni.	-21.1	-21.1	94.5	94.3	9	13	19	14
Julius	24.1	23.4	39.9	62.6	23	15	7	6.2
Aug.	-19.9	-18.8	121.8	65.9	9	13	6	2.8
Szept.	-17.3	-17.2	112.2	52.1	10	14	7	2.0
Köze.	12.65	13.45	610.2	551.6	108	107	95	76

Középek
összegek.
A hőmérséklet szeptemberben elérte nor-
mális havi magasságát, dacára annak,
hogy a hó második felében beállott
tetemes csapadékok következtében a lég-
le volt hűtve; mert a hó első felében
uralkodott szép napos idő sok melegséget
árasztott a földre.

Ej. szél. Ozon 9, és 29.4° közt (7-dik.)
D. N. szél azon 3 mellet.

Tallás felhők mutatkoztak 9. 10. és
20-dikán, mint az esőknek mindenkor biz-
tos előjelei.

Mi Szept. 1-jén tudtuk, hogy az
ős sz meg sok csapadékok hozand, de
későbbre várunk azt.

A fentebbi észlelési eredmények szer-
int hibázik az időjárás, de melegség,
is. —

Mi tehát októberre még szép időt
várhatunk, és biztosítva van a tengeri
éresés — legalább az alföldön. — A csa-
padékra nézve pedig valószínű, hogy már
normálisertübbé váland.

Herczeg-Lak. 1880 október 1-jén.
Markovics.

Törvényszéki csarnok.

Előadott polgári perek:
1880. évi október hó 4-én I. 4077.
sz. a. Hartmann József peléridi lakos és
társai felperesek Hartmann András és
neje nádasdi lakos alperesek elleni újított
keresetk. — II. 7685. sz. a. Balázs Já-
nos somogyi lakos felperesek Pápiáta
Ádám püsp. bogádi lakos alperes elleni
bírtörkora iránti keresete. — III. 7666.
sz. a. Kollár Tamás és társai nagy-köz-
ári lakos felperesnek Kaszun János alperes
elleni ingatlauok átadása iránti pörök-
1880. okt. hó 7-ik napján: I. 7126. sz.
a. Nuszkern Henrik magy.-bolyi lakosnak
Guugli Katalin elleni elő keresete.

Büntető ügyek előadatok:
1880. évi okt. 12-én: I. 3294. sz. a.
Papp János tolvajlasi. — II. 3717. sz. a.
Vagner János csalási büntügye. — 1880.
évi okt. hó 13-án: I. 2921. sz. a. Bódi
Péter védtörvény megszegési. — II. Mén
András emberölési. — III. Nevecz József
sikkasztási büntügye. — 1880. évi okt. hó
15-én: I. 3087. sz. a. Horváth István és
társai lopási. — II. 3318. sz. a. Péter Já-
nos bírói zártörés és sikkasztási. — III.
Khail János lopási büntügye. — 1880. évi
okt. hó 16-án: 3548. sz. a. Pammer Palmé
mérgezés által elkövetett gyilkossági ki-
sérleti büntügye.

Különfelek.

— **Baranyamegye törvényhatósági**
bizottsága f. h. 11-én d. e. 9 órakor
rendkívüli közgyűlést tart, melynek leg-
fontosabb tárgyait az 1881 évi megyei
kölség-előirányzat megállapítása képezi,
melyből a következőket emeljük ki: a)
a tisztai létszám évi fizetése a mult évben
volt 50,050 ft., — most előirányoztatott
50,050 ft. b) a tisztai lakbér átalány 4,050 ft.
most előirányoztatott 4,350 ft. c) közb-
biztonsági személyzet fizetése a mult évben
volt 24,012 most előirányoztatott 24,012 ft.
d) közbiztonsági személyzet mellékjártlé-
kai mult évben volt 9496 fr. 13 kr. most
előirányoztatott 5929 fr. 93 kr. e) pandur
laktanyák felületére mult évben volt 790 fr.
most előirányoztatott 790 fr. f) irdiai
szükséglet mult évben volt 5209 fr. most
előirányoztatott 5899 fr. és 50 kr. g) új
kölség s napdíjak mult évben 600 frt.
most előirányoztatott 600 frt. h) épületek
fenntartása mult évben volt 1295 fr. most
előirányoztatott 1395 fr. i) egyéb rend-
szeresített kiadásokra mult évben volt
1585 fr. most előirányoztatott 1585 fr.
k) előre nem látható költségekre mult
év

...jere kiltzött második tárgy az erdészeti albizottságba választandó szakértő kultagok választása érdemében közigazgatási bizottsági átirat.

Király ő felsége Polca Károly 52 számú gyalog ezredbeli parancsnokló ezredet, kit városunk díszpolgárává választott meg, a 33 számú cs. kir. gyalog dandár parancsnokává nevezte ki.

Jamniczky Jenő megyei I. aljegyző dícséretre méltó buzgalma és kezdeményezése folytán városunk polgárai közt gyűjtés indult meg, melynek szabja Bem József, a lengyel-magyar szabadsághős szobrának f. hó 19-én Maros-vásárhelyen leendő leleplezési ünnepére egy díszes babér koszorút küldeni. Novotarsky fogja készíteni a koszorút, melynek 7 kiválóbb nagyságu babérlevél: Osztroczka, Deés, Medgyes, Szilindek, Piski, Szeben és Tömös Bem dícső győzelmeinek hét kiváló színhelye fog aranybetűkkel kinyomatni. A koszorú alsó részét egy nemzeti színű és egy lengyel nemzeti színű széles selyem szalag fogja díszíteni, melynek egyikén a következő felirat lesz aranybetűkkel: „Erdély felszabadítójának” a másikon pedig „a pécsiak”. A gyűjtést a nevezett nemes gondolkodású tisztviselő ur tegnap délután kezdette meg a Nádor-kávéházban, s fűrészesét az első órában már oly siker koronázta, hogy most, midőn a sorokat írjuk, már azon helyzetben vagyunk, hogy ezen, — városunk nemzetes érzelmére díszit bozó dológrol, mint tényről beszélhetünk, s elmondhatjuk, hogy a koszorú, mely elkészült után Tauszig Armin kereskedő kirakatában néhány napig közszemlére lesz kitéve, Pécs város szabad gondolkodású polgárainak szívében a nagy szabadsághős iránti tisztelt és hála méltó kifejezése leendő. Annál inkább helyeseljük, sőt időszerű és szükségesnek tartjuk e nemes indulatú tisztelet, mert amint a fővárosi lapokban olvassuk, Marosvásárhely polgármestere nem pirult a szobor bizottság tagjai előtt azon eléggé nem jellemzhető szavakban nyilatkozni „hogy Bem szobrának Marosvásárhelyen leendő felállítására káros lesz a városra, mert ha az oroszok még egyszer bejönnek uralom nélkül fogják azt felégetni.” — Ilyen gondolkodású tisztviselői vannak a kormány kortes dressziráján szász- és szász alakban készült kintzött Királyhagyomány-Magyarországnak!

Nagy igazgatóságban tartja városunk köreit Imelics Rudolf 52. számú gyalog ezredbeli hadnagynak öngyilkossága, melyet f. hó 5-én fejének irányított pistoly lövéssel hajtott végre. Hátrahagyott levelei, valamint rendezett vagyoni viszonyai azt engedik következtetni, hogy az alig 22 éves fiatal ember amerikai párbaj áldozata lett. Állítólag márt. 3-án huza volta a végzetes fekete golyót Bécsben, s f. hó 3-án szinte Bécsben volt, talán épen ellenfelével akarta ügyét más módon, — illetve úgy mint az katonáknál szokás, elintézni. Alaváló ellenfele azonban, úgy látszik, nem volt hajlandó lemondani azon előnyről melylyel a márt. 3-iki golyóhúzásnál a sors szeszélye őt kinttette. — A katonai hatóság, mint halljuk, szigorú vizsgálatot indított ezen ügyben, s valóban tisztesen súlyosabb büntetést érdemel az ellenfél, ha katoná, miúta polgári egyén, mert az amerikai párbaj, mely a 19-ik század beteges társadalmának egyik legborzasztóbb és legoelmányabb productuma, — egyszersmind a szembeszállni nem akaró gyávaóság tanúbizonysága, mely a katonai törvények szerint súlyosabb beszámítás alá esik. — A szerencsétlen, ki hat nővére közt egyetlen fia volt atyjának nagy részvét kísérte f. hó 7-én sírjába. — Atyja igen rendezett vagyoni viszonyok közt él Grázban, mint nyugalmazott ezredes.

Az új külváros, a „sátortábor” leüle aranjuzi napjait a honvédség elvonulásával. Az omnibus járatok megszüntetése a künn való kereszmarásoknak gyalog kell bevándorolniuk a városba, ha embert akarnak látni. — A gyakorlatra egybegyűlt honvédszázaljak következő rendben vonultak el: szeptember 30-án a 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75 sz. gyalog zászlóalj és 4 szakasz a 8 számú honvédszázad ezredéből. Október 1-én pedig a 65, 66, 76, 77, 78 számú gyalogzászlóalj, és 3 szakasz a 8 számú huszárezredből. A paksi 66. számú mely Mohácsig, — és a kaposvári 69 és 70 számú zászlóaljakat melyek hazáig gyalog mentek — kivéve, — mind vasuton távoztak el.

A mohácsi szolgabírósg tegnap előtt arról értesíté az alispáni hivatal, hogy Mohács mellett a Dunából egy már feloszlanak indult férfi hullát fogtak ki, melynél 8 ft és néhány kr. készpénz, egy aranyóra — gyűrűk — mittegy 100 ft. értékben találtak, Ezen tárgyak F. J. (Franz Jäger) kezdő betűkkel voltak jelölve. — A hullában, — a talált tárgyak és a mohácsi szolgabírósg személyleírása folytán, a megyei jegyzőségben azonnal ráismertek az épen azon napon érkezett körözvényben keresett Jäger Ferenc schwachati pénztárnok, ki onnan 4000 ft. elsőkkasztása után megszökött. — A schwachati hatóság az esetről távirati uton értesítetett.

Véletlen szerencsétlenség. — Midőn október 1-én a gyakorlati honvéd csapatok második és utolsó szállítmánya menet közben a vasuti vagonokban állt, s a vonat indulandó volt, egyik vagonból lövés és jankiállítás hallatszott, mire a szolgálatot tevő tiszt a hang után menve, a vagon ajtaját felnyitá: egy a 76 számú köröndi zászlóaljhoz tartozó kézműves keresztlőve a padozaton hevert. — A szerencsétlen, — tizedesével, ki tisztjének

megöltött revolverét oly ügyetlenül forgatta kezében, — hogy az elszállt — épen szemközti állt, s a golyó gyomrába fordult, minek köztében f. hó 5-én borzasztó kínok közt meghalt, — s közönségtől mély részvéte mellett helyeztetett a mult szerdán nem remélt sírjába. — A szerencsétlen egy több tagból álló család feje volt.

Városunk jó levegőjéről s egyáltalán a jóegészségre nézve kitűnő természeti viszonyairól tesz tanuságot azon körülmény, hogy a hat hétig tartott honvéd gyakorlatok alatt a 6000 főnyi létszámú összesen csak 4 ember halt el, — s ezek közül is egy a fentebb említett véletlen szerencsétlenség áldozata lett.

Haldósok. — Puska Florián szül. Kudeláky Magdolna e hó 4-én halt meg éte 86 évében. — Siklóson az ottani orvos Dr. Troll Jozsef neje halt meg okt. 4-én hagymában, rövid szenvedés után hátrahagyott férje és három gyermekeinek bánatára. — Nyugodjanak békén!

Mint értesülünk, utóbbi időben biztosítási ügynőkök vergődnek a vidéken, kik az általuk szolgált intézetek akaratára ellenére saját készített hirdozások, pamphletak által iparkodnak régi és jó hírből álló intézetek, mint például a „Gressham” üzleteit befolyásolni. A közönséget óvjuk ezen egyének garázdalkodásaitól.

Korán kezdik a farkasok garázdalkodásukat. Mult szombaton este ugyan is Turóby József patacsi polgár, a népléknél általában divó szokás szerint lovait megnyitgöve kiverte a legelőre: reggel azonban nagy bámulata és szomorúságra lovai helyett csak ezeknek szétmerezangolt esont darabjait találta meg. Kétségkívüli dolog hogy a mérsárlást a Meesekben tartózkodó farkasok vitték véghez, melyekre — mint halljuk — a megye legközelebb hajtó vadászatot tartand. — Ötven éven túl van, hogy Pécs körül farkas nem volt látható.

A hivatalos lapból. A király Gregerson György budapesti mérnöknek, a pécsi honvédségi sátoztábor kiépítése körül tett sikeres szolgálatai elismeréséül, az arany érdemkeresztet adományozta. (Potemkin festett falvai tehát újra megtették kellő hatásukat!)

Az akadémiának Csengery Antal halálával üresedésbe jött alelnöki székét legközelebb választás utján betöltik. — Eddig jelöltnek: Arany Ján, Hajnald érsek Pulszky Ferencz Ipolyi Arnold püspök és Majláth György.

Kossuth és a paprika. A Pálly testvérek szegedi paprikagyárából egy vidéki uriember megrendelésére, jökora esomag finom rózsapaprika megy Collegno, Kossuth Lajos nagy hazánkia asztalára. Az illető megrendelő nem rég Olaszországban járván, látogatást tett Kossuthnál, és alkalommal ház ezredes fölémlítette, hogy a paprikakészletük már fogyatékban van: innen eredt a megrendelés. Megemlítjük ez alkalomból, hogy a Pálly-testvérek több évvel ezelőt maguktól küldtek Kossuthnak paprikát, még pedig oly tekintélyes mennyiségben, hogy Kossuth azt mondta rá: elég lesz néki élte fogytáig. Mint látszik azonban, nem volt elég, mi arra mutat, hogy Kossuth jó magyar asztalt tart, amelyen a mi specialias magyar fűszerünk erős fogyasztásra talál. Adja isten hogy még több küldeményre legyen szüksége a collegnoi magyar asztalnak!

Sürgös táviratok. A hivataloslap a következő hirdetményt közli: Folyó évi október 1-től kezdve, a magán táviratok az egész osztrák-magyar monarchiában, és pedig egy a belföldi, mint nemzetközi forgalomban valamennyi állami s magán táviratok kezelésére felbaltalmazott vasuti — és magántávíradóállomásoknál korlátlatlan elfogadtanak. A sürgös táviratoknak tartalmazniok kell a czimzett és a feladási állomás nevével, továbbá a czim előtt „sürgös”, „drigend”, „urgent” szók valamelyiket; vagy a táviratozásban ugyanazt kifejező „D” betűt zárjelben. A sürgös táviratokért, melyek a nem sürgös magántávíratok felett azon elsőbbséggel bírnak, hogy ezeket megelőzve kezelteknek, háromszoros díj fizetendő.

Öngyilkosság. Kaposvárról írják: Matkovics György helybeli ügyvéd, több uradalom megbizottja, e hó 2-án Budapestre utazott. Itt a Vadászkiirt vendéglőbe szállt, honnan másnap málbáját visszaküldte családjának egy levél kíséretében, melyben érzékeny szavakkal tudatta, hogy anyagi zavarok miatt kivégzi magát. Matkovics családja (neje, két leánya és fia) — elérniülve tett jelentést az illetékes hatóságnál, hogy ha még lehet, akadályozzák meg a szerencsétlen gyászos számdéka kivitelében. Az eset Kaposvárt nagy feltűnést keltett.

A nádor kávéház törsvendégeit e hét elején igen megboszosztotta a tulajdonos. A kávé árát ugyanis teljesen indokolatlanul 1 krral, tehát 8 1/3 %-kal fellebb emelte, — mely eljárásával vendégeinek csak boszuságot szerzett az anyagi hátrányt azonban leginkább szolgáló személyzete fogja érezni, mert amennyivel magasabb a kávé ára annyiival alacsonyabb a „borralvól”. Sch, úr úgy látszik kávéháznak nevezett füstös pajtáját a roppant bért fizető fővárosi élkelőbb kávéházakkal egy niveau képezi. — pedig a köztük fenálló arányt csak a végtelenség jelével lehet marquirozni.

a nyolcvan láb magasságban kifeszített kötélen, ott főn az arabocokosárban egyszerűsített tájfalnak lepték meg s alig szerették le a magasból, egészséges kis fia anyja lett, Ez a gyerek valamikor bizonyosan túl fogja haladni Blondiut.

A magy. irodalompartóló mágnás ság. A Petőfi-társaság régebben Zichy Géza indítványára az arisztokracia iránti tekintetéből üléseit d. e. 11 órára tette. (1) Minthogy azonban a vélt irodalompartóló arisztokracia a felolvásó üléseken mindenkor tévolléte által tündökölt, s 11 órai kezdet hátrányos az ülés programjának egybeállítására, a társaság az üléseket legközelebb 10 órára szándékozik ivszaztenni,

A czár balkezű házasságát Dolgorucki hercegnővel már régebben említettük, a „Gaulois” után Ez a lap most új és elég érdekes hírt hoz e históriáról. Mienszki herceggasszony, Dolgorucki hercegnő testvére ugyanis ép most utazott Biarritzból Lividiába, meglátogatni nővérét, ki áldott állapotban van (Nem az első esete ez, mert hát az orosz udas is jó példával (?) elljár.)

Parlament. Egy külföldi hírlap, a Parlament a hadihajóraj tüntetéséről szólván az első, mely Magyarországról mint külön álló államot említi elválasztva Ausztriától, midőn így szól: „Hét hatalmasság van képviselve az albán partok előtt, és ezen hét hatalmasság közt csak három van, melyek közt valóságos egyetértés létezik. Valóban épen nem bizonyos, hogy a többi hatalmasságnak van e határozott programja. Ausztria Magyarország és Németország kivételével nem létezik a többiek közt szövetség, vagy valóságos egyetért. Franciaország, Anglia, Olaszország és Muszkaország többé kevésbé elszigetelve állanak. Ez a Parlament, meg kell adni sokkal jobb indulatú a magyar nemzet iránt, mint saját parlamentje, a magyar parlament.

Az aqvincumi (ó-budai) ásatások egyre nagyobbodó mérvben haladnak előre. Az országos régészeti bizottság részéről kiküldött albizottság az ugynevezett csigadombot és az ó-budai plébános egy földjét 349 frtért 3 esztendőre bérbé vette azon joggal, hogy vonatkozó telkeket bármily módon átkutathatja. A kibérés nem volt könnyű, mert a csigadombnak 13 parcella tulajdonosa volt. Az amphiheatrum, melynek alapját eddig kiásták, egyike a legnagyobbaknak. Területe körülbelül 47 hold. Eanél csak az aostai nagyobb, melynek területe 50 hold. Régiséget ásatás közben keveset, minössze néhány Gordiánus császár idejéből való érmét vasdarabot stb. találtak.

József főhercege udvari kápolnája Alcsuthon elkészült. A templom, mely Storno Ferencz terve szerint épült, igen csinos. Három oltár lesz benne, melyekre, az oltárképeket Vastag György készíti. A főoltárra Szent István I. magyar király jó, a mint a koronát, „Patrona Hungaria”-nak felajánlja. A mellék oltárokat, Szt. József és szűz Mária képei fogják díszíteni. A két első kép már kész. A kápolna 8 ablakára Kratzmann üvegfestéseket készítet, melyek a templomhoz hasonlóan renaissance-modorúak. A kápolna a jövő hó vége felé fog ünnepélyesen bezenteltetni. A felszentelést Pauer János székesfehérvári püspök végzi, kit a főherceg erre külön fel fog kérni. A felszentelésben, mely nagy ünnepélyeségek közt fog végkéz menni. — az udvar is részt veend.

A budapesti német színház ügyében, melyben köztudomásúlag felebezés adatott be a főváros határozata ellen, Tisza miniszterelnök, mint belügyminiszter döntő határozatot hozott, melylyel a főváros határozatát helybenhagyja, és pedig a következő indoklással: A német színház ügyében beadott felebezés nem volt tekintetbe vehető, miután a törvény világos értelmében a törvényhatóság jogai közé tartozik színház engedélyt megadni vagy megtagadni és miután a határozat teljesen korrekt módon az 1872 t. 35. t. cz. értelmében a törvényhatósági közgyűlés által hozott s végül miután a felebezés törvényes indokot nem tartalmaz, a főváros határozatát helybenhagyta.

Verhovay Gyulának Majthényi Izidor b. által történt meglövetésekor támadt zavargásoknál a rendfenntartására alkalmazott katonaságra fordított költségeket e hét folytatn számolta el a belügyminiszterium a katonai kincstárral. Az összeg, mely e czimen kifizettetett 5876 frt 88 krt tesz ki. — Ez is szomoró tétéle az előre nem látott állami kiadásoknak.

Hunyady-induló Bulgáriában. M. hó 26-án a bolgár fejedelem Sumlába utazott, ott megtekintette a fegyvergyárolatokat s 28 óra visszajött, mikorra már a sumlai durzsina zenebandáját Ruszcsukba rendelte Zaukoff miniszter. E zenekar vezetője hazánkia Sáfányi 1848-iki emigrans; Temesvár mellől Csákovárról való. Az ügyes karmester négy hóuap alatt oly zenebandát alakított, hogy nemcsak a fejedelmet, de mindenkit meglepett, a kik hallották. E zenekar Sumlából visszatért fejedelmet a Hunyady-indulóval fogadta a ruszcsuki indóházban. A bolgárok, mikor megtudták, hogy ez magyar induló, duzzogtak. De a fejedelem maga megköszönte hazánkia fáradságát. Egy tanító bátorságot vett magának figyetmetzetni Sáfányi karmestert, hogy szlav darabokat játszóék. Hazánkia azt felelte neki: „Uram, a zene az egész világon szabad; én azt az indulót tanítottam be, mert egy hórával csak nem fogadhatjuk a herceget.” Másnap fölavatták az arzenált s a diszebél alatt játszó bandának első darabja megint csak a Hunyady-induló volt.

A közönség köréből.

Ghyeczy Kálmán boldogemlékü pénzügyminisztersége korában sok finanszialis sületlenség került törvény alakjában a nap világra. Ezen törvény egyike az 1875. évi XXI czik a 12 frtos vadászati jegyről szől.

De mivel idétlen sületelt a világra, alig négy és félevi vajudása után ravatalánál keserves könnyeket bullatunk a boldogultért.

A nemes miniszter azt gondolta szolgaseregével, hogy a már koldsbotra jutott nemzetet és országot ezáltal anyagilag felvirágoztatják? Kesért tapasztalás! Utóvégre is ezen szolgahad, és a nagyságos uriak legjobban megunták a 12 frt fizetését. A törvény életbe lépte után mintegy másfél évig csendesség volt a vadászatban, mert mindenki félt a hatalmas finansz uraktól, hogy ezek minden borkorban vannak, — pedig fenébe, kisebb gondjuk is nagyobb volt annál.

A határok nagyobb része ott volt kibéreltetlenül. — De midőn belátták, hogy ezen uraktól nincs mit tartaniok, elkezdődött a hajrá, — mi ha még rendes időben történek csak lsten neki! de erre nem is néznek! Ha ez így tart még pár évig gyermekeink már nem ismernek a vadra. Vannak nagyobb községek, hol 15—30-ig is van vadász, ugyan a határ általuk bérelve van pár forintért, hanem vadász jegyet váltani nem tartják szükségessének.

Ha a miniszter a polgár családságát kiakarja tanulmányozni, akkor ne papiron tartsa szentnek törvényét, hanem annak foganatosítására állítson fel igazságos végrehajtót. Jó lélekkel merem mondani, hogy az alispáni irodában már észrevették, hogy vajmi kevés vadász jegy fogy el. Pedig nincs Baranyamegyének egyetlen községe, mely vadászatra ki ne volna bérelve. Ha már a király ő felsége által aláirt és szentesített törvényt megtartani akarják, igen könnyű megtudni azt, hogy kik vadásznak.

Ha a finansz urak a fogyasztási adó után el tudnak jönni minden bírőhoz, tehát itt megtudhatják, hogy a vadász terület ki által van kibérelve, és van-e neki vadászjegye? mert ma már nincs határ, mely kibéreltetlenül heverne, sőt már nem is lehet vadászhatárt bérelni, mert árverésre sem bocsátják, hanem néhány hájas fejű ügy kéz alatt kibérelti.

Olvastam a lapokban, hogy az idétlen gyermekek az által akarják életre ébreszteni, hogy a bérlet után lesz megszabva a vadászati taksa. Ezzel sem ér czelt a miniszter, mert arra nincs törvény alkotva hogy a határt árverésre kell bocsátani, így egyszerűen beírják a bírói számadásba, hogy a vadászat bérbéadására nem sikerült és a fallutolla dolga, hanem a szegény kézi iparost nem felejtik ki a jövedelmi adó alól, még pedig úgy, hogy ökölletl törülközhetik utána, de azért még is ki van bérelve csöndesen. S a kormány álla megint koppan, a fizetéstől.

Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus.” Vasvilla.

I R O D A L O M.

Magyar regényesarnok. Aigner Lajosnál megjelent ennek első két füzet. Az első füzet megkezdé Jókai: „Asszonyt kísér, Isten kísér.” a másik Kozár Emil: „A semmi, ha valamivé lett.” czimű regényét. — Megjelent kéthetenként egy füzet, előfizetési ára egy évre 7 frt 50 kr. **Vajda János** koszorus költök összes költeményeit Aigner Lajos könyvkiadó kiadja. A költemények díszesen kiállitva, két, egyenkint 20—24 ivnyi kötetben, a szerzőnek egy legújabb, legikeritibb levéllet szerinti fénynyomata arczképével, és pedig az első — lyrail — rész novemberben, a második — elbeszélő — rész decemberben fognak megjelenni és az előfizetőnek megküldeteni. Előfizetési ára a két kötetnek fűzve 4 frt. díszes kötetben 6 frt, mely összeg az első kötet átvételkor utánvétel mellett is lefizethető. 10 előfizető után tiszteletpéldány jár. Az ivak és pénzek f. é. október végéig beküldendők. Később

érkező megrendelések csak felemelt bolti áron teljesíthetők. — Vajda Jánosról méltatlanosság volna elmondanunk a dícséret és ajánlás közönséges szavait. O a magyar költészet legelső köztel való, s mikor a közönség megszerzi műveit, nemcsak a költő iránt teljesít kötelességet, de önmagát nagy és nemes élvezetben részesíti. **Az ősi feccsek.** — a naptárak is kezdének szállingozni. — Elsőnek ez évben jött az „Eri naptár” a nép számára, mely Szolcsányi Gy. a könyvtáros bizományában az egy érseki joglyeemni nyomda tulajdonja. — Ara csak 25 kr. **A „Magyar Könyvház”** 82—84. füzeteként megjelent Aigner Lajosnál „A becsület szegénye” a budapesti népszínház mult évi népszínmű pályázatán dícsérettel kitüntetett eredeti népszínmű, dalokkal és táncokkal, írta: Makróczy Janos; zenéjét szerző: Tisza Aladár. — Ara 60 kr.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Hermann Ottó a philoxeráról. A philoxera (szőlőtettő) oly parányi állat, hogy a szabad szem csak piczi, tojás-sárga pontnak látja, tehát parányiságából kiindulva alig magyarázhatók meg veszélyességét, hanem csak úgy, ha ezen apró lény óriási szaporaságát s e tömérdek számban végzett romboló munkájának folytonosságát ismerjük, mert e parányi állatkák 8—10 nemzedék is érnek el nyár folyamán. A philoxera fejlődését s a növény föld alatt lévő részen gyökereken teszi, s csakis az utolsó, a szárnyas nemzedék kerül a föld színe fölé, hol párosodva szerte szállong, s minden irányban terjeszti a vészit. — A philoxera fejlődési folyamában nincsen megállapodás; mert a petékből rögtön nyelvek kelnek s legott szaporitanak, mi nyolcszor ismétlődővén, tavasztól őszig: a tavaszok szaporító egyetlen állatka után őszkor már százmilliók vannak. A philoxera rendkívüli szaporodását és elterjedését még azon körülmény is elősegíti, hogy téle a növény legmélyebbé nyuló gyökereire vonul vissza s így a fagy, önos eső stb. nem árthat neki. A philoxera akképen okozza a bajt, hogy szípijának rendkívül finom sertéit beszurja a szőlőgyökér csövecskéibe, melyekkel az táplálkozik, s így képtelenné teszi a tápláló nedv felszívására. A baj már a második, vagy harmadik évben külsőleg is észlelhető. A töke fejlődése satnyább, a levelek a szokottnál kisebbek s a már korán különösen a szőlőről ágazni kezdenek. A megtámadott tőkéről szintén körben terjed a baj; mi onnan van, hogy a szomszédos töké gyökerei minden irányban elnyulván, sok helyütt összeérnek, s így a parányi állat a föld alatt kényelmesen átvándorolhat a szomszéd tökére, s innen megint a másikra s így tovább. Ha az ily gyanus, sárguló töke gyökereit különösen hájszalgököreit megvizsgáljuk, rögtön tisztába jöhetünk afőlött, vajon épek-e vagy nem? Az ép gyökerek színe barna, vastagságuk egyenletes, ha pedig meg vannak támadva, felduzzadnak s olyformán néznek ki, mint a pinczében meginduló zöldség hajtásai. Az ilyen gyökereken aztán nem lesz nehéz nagyító lüveg segítségével azokat az apró tojásárga pontokat is fölföldözni, melyek a philoxera jelenlétét kétségtelemé tesz. A baj javítására ajánlotta a szőlőművelési kísérletek, melyeknek egyebélen hasznát is vehetjük. A magról való tenyésztést s az amerikai szőlővesszőkbe való ültetés különösen ajánlatosnak mondá a tudós értekezés, ugy azonban, hogy a talaj minősége se maradjon figyelmen kívül. Nagyon óvatosan kell fogadni a külföldi cégek szőlőművelési árucikkeit. Itt a legmerekvebb pessimizmus is helyén van.

Hiteles tudósítás. — A „Magyar Föld”-ben olvassuk: Pécs, október 5. (Saját tudósítónktól.) A szifret tejes folyamatban van. Fajdalom, az eredmény mind minőségre mind mennyiségre igen rosznak ígérkezik, mivel szőlőhegyeink a minduntalan változó időjárástól, utóbbi időkben pedig a tartós hideg esőktől sokat szenvedtek. Az üzlet emelkedő irányzatú és a borárak a következők: 1879. évi fehér borok 11—12 ft, sziller 10—50—1150 forint; vörös borok 13—18 ft hectoliterként. Mi tudjuk, hogy itt csak is a pécsi név alatt árult különféle falusi keverék borrhól van szó, mert a jó pécsi 1879-iki bort ily áron nem adják, de az ily feltételek tudósítás tévedésbe hozza a vevőket s azért elsőrangú borok vevői nem is látogatják városunkat. — A tévesztés úgy látszik, hogy szándékos és helybeli borkereskedők előnyére, a termelőknök pedig hátrányára üzletik.

GABONA ARAK

a f. é. szept. hó 25-én tartott heti vásáron

	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.
Búza 100 kg.	ft. 9.40	ft. 8.70	ft. 8.40
Kétszeres „ „	8.20	8.00	—
Rozs „ „	8.20	8.00	—
Árpa „ „	6.50	6.20	—
Zab „ „	5.40	5.20	—
Kukoricza „ „	7.30	7.00	—
Hajdina 100 kg.	ft. 0.00		
Széna „ „	3. —		
Szalma „ „	1.50		

Nyilt-tér.)

Egy házmeester, mint teljes hatalmú végrehajtó. Alulirt szigetvári lakós óráis 1879 évi ápril hó 1-jétől a helybeli takarékpénztár tulajdonát képező üzleti helyiséget, szerződésileg hat évre haszonbérbe kivettük; *) Ezen rovat alatt megjelentekről felelőseget nem vállal magára

oly kötelezettséggel hogy az évnegyeden-
kint járó haszonbéri összeget előre fize-
tendem.

Azonban kéresemre, hogy az összeget
ez idő tartamára illetélenül értékesíthetem.
Tekintés Duhon József takarékpénz-
tári elnök és Koháris Ferenc igazgató
urak engedélyezésére folytán azt mind
együtt a vele járó 6% késedelmi kamatokkal
együtt utólagosan fizetem. Időközben azon-
ban nevezett igazgató ur, személyesen
elenségem lett; — s kereste az alkalmat,
hogy velem bosszúságot éreztessen; a mit
a következő érszak, de egyszersmind
ostoba eljárása által vélt valahára meg-
találnak lenni.

Ugyanis folyó évi szept. hó 29-én,
itt helyben országos népség, izületem
ugyszólván tele volt vésél, nevezett igaz-
gató ur elküldi hozzám Füles István ház-
mestert, melleszt a takarékpénztári helyi-
ségben azonnal jelennek meg. Én pedig a
nevezett Füles házmezt azonnal valószí-
valan elhagyom; — mondja meg küldöinek
ha dolgaik szűnnek azonnal telmegyek.
Rövid fél órai időköz után jön ismét vissza
nevezett házmezt, Dudas Imre helybeli
foglár őrmester kíséretében, dacára annak,
hogy izületem még mindig tavakkal volt né-
pvel berontanag goromba szónakkal hoztam
e következőkép hazudva a főbíró ur ne-
vében, s erre utcazi kirakatom ablakját
a zárbán levő kulesal kinyitja s onnét 3 db.
zsebórát kivész nevezett Füles házmezt
a mit is a negyedévi házbérleti összegig
lefoglaltnak nyilvánít; s a népek előtt
Füles majom dühével rám ordít holnap
reggel tüstént takarodjam ki a boltból,
hozzá oly órák levének, melyek hozzám
javításba lettek adva; ezt igazolva kive-
vém kezéből, erre nagy ostoba méltóság-
gal kijelenté a fogdmeg őrmester, hogy
vegyen 3 db. aranyrámas tali órát, mely
tulajdonomat képezi, az őrmester fedezete
mellett, bolti helyiségemből azonnal el is
szállították; most láttam még csak át a
szót, hogy nevezett házmezt mért tüste-
tetet be hozzam, tehát a haszonbéri összeg
lefizetése forgott kérdésben dacára annak,
hogy negyedévi kötelezettségemnek még
csak másnap lettem volna köteles eleget
terti, de ha ezt megelőzőleg tudomásomra
hozzák, hazson bérleti kötelezettségemnek
készségesszen rögtön eleget tettem volna.

Hanem a két kiküldött ostoba egyén
buzgó eljárásának már gátot vetni nem
lehetett.

Különösen pedig tek. Igmandy hely-
beli főbíró urnak kinek nevében a gaz-
emberek hozzám jönni merészeltek, sem
tudomása a történetekről nem volt.

A dolgot tovább firkészeve megtudtam,
hogy ez eskás Koháris Ferenc ur s az
mélyes boszujának kifolyása; kinek bizat-
tatására jöttem az éheltetetlenek rabolni.

És egy polgárnak jogait és becsületét
ily alá való módra sérteni. Nem tudom,
hogy Koháris ur mióta érzi magát oly
felemeltnak, hogy a főszolgabíró ur nevé-
ben osztogatja az alantas közegeknek
parancsait; s kitől jogosított föl, neve-
zett főszolgabíró ur hivatásába avatkozni?
erre talán nagyravágyó természete ösztö-
nözte; azonban sajnos a főbírói teendő
utánzásához, korlátolt és tehetettséggel bír,
a fent jelzett két fiakótól nem lehet annyira
csodálni, a rájuk erőszakolt eljárást.

Mivel egyik 18 éves postakiosiságá-
nak ideje alatt szerzett érdemei, hogy be-
legyenek koránvá házmesterré idomítot,
ez Füles István.

A másik hasonlít ehhez ő ugyan is
parasztból lett foglár, s végre ravasz ter-
mészete s főleg a földig hajlásig párosult
kézesókok után őrmesteré diktáltatott, ez
Dudas Imre.

Hanem Koháris Ferenc ur aljas
eljárását a tisztelt közönség bírálása alá
bocsátom.

Együtt l vagyok bátor figyelmeztetni
mindenkit, hogy efféle egyénekkal magát
legjobb lesz érintkezésbe nem tenni mert
az által óva lesz minden ily barbár el-
járástól.

Tisztelettel
Pammer Sándor
órász.

Felhívás!

Tek Nyers Lajos ügyvéd urat Pécssett felhívom,
hogy a Steiner-féle esődíj megosztási sorrendje-
nek jan. 9-én. 50 példányban kinyomatása fejében
nekem járó 15 frtot minél hamarabb küldje be, mert
mar eleget vártam rá. — T. Komáromy Károly
urat, kinek 1876-ban 200 frtot írték késkedtem és
a mely összeget helyette meg kellett fizetnem, felhívom,
hogy ezen tartozását minél előbb lefizetni sors. köte-
lességének tartsa és pedig a 3 évi kamattal együtt
Taizs Mihály nyomdász.

NAGY FERENCZ
laptulajdonos.

HAKSCH EMIL KISS JÓZSEF
felelős szerkesztő szerkesztő hrs.

Női ruhakelmék

az ősi és téli ivadok, gyapju-szővet újdon-
ságok, Lyoni Faillok, selyem-bársony,
patent-bársony minden színben, sima, sujt-
tásos és domborodott. Diszítési szövete-
k és Plüschök. Fekete terno és francia Cachi-
mire raktár. 225(12-7) 1 meter

50 Vég fekete terno, tiszta gyapot ft. — 4.50
100 " lyoni faille " 1.50
100 " " I ma " 2.—
600 " Cachimir, minden színben " —.80
1000 " Mille Point, vastag " —.35
500 " Flanelle kétszeres szélességű " 1.05

Főraktár:
Prix Frix
B. S. I. Salvator út 6 szám.

Vidéki megrendelések utánra mellett
pontosan teljesítetnek. Kivántra minták
ingyen és bérmentve küldetnek, azonban
ezek a választás után visszaküldendők.

Kitüntetett érdem-éremmel.

Kellemetlen szájszag

fogfájás és minden szájbetegség ellen.
Schulhofer Károly Róbert
manchesteri lakos által feltalált
osztrák császári

SOPIANA-SZÁJSZESZ

Hatása:

1. A Sopiana-szájszesz a száj- és orrüregnek (odvas avagy műfogak, dohányzás vagy bármilyen más okból eredő) minden bűz nyomatlanul eltávolítja.

2. Erősíti a petyhüdt foghúst és az ingó fogakat, az utóbbiaknak visszaadja természetesen fehér színüket, megakadályozza a fogkő képződését, védi a fogak zomancát és óvja a fogfájást ellen.

3. A száj- és orrüreg mindennemű súlyos (skorbutikus) bántalmait gyógyítja, üdíti és pirostja a foghúst és edzi a nyakarttyakát.

4. A már létező fogfájást eltávolítja, ha a fájó fog és szomszéd fog hnsa pár csepp, vízzel nem elegyített szájszesszel megmosogatják.

5. Diphtheritis és más torokbajoknál igen si-
keres gargarizáló szor. 221 (0-7)

Megrendelések elfogadtnak: Lueff Parfümer
urnál Budapesten és minden gyógyszeriarban
Pécssett. Weisz Ferenc urnál Mohács. Dr.
Heller fűrdő orvos Harkany. Jahner C. M.
gyógyszerész urnál Temesvár, Machleid
Alajos gyógyszerész urnál Keszkesmet, Kredens
és Fiala kereskedésben Losoncz Heindhofer
Róbert urnál Zombor, Török J. gyógyszerész és
Édeskúti L. urnál Budapest, Dieballa
György gyógyszer. urnál Szekesfeherváron.
Főraktár: Dr. Schulhof Adolf urnál Pécssett.

Néhány 100,000 db. tótsági
puha
fasindely

oleson kapható kisebb vagy na-
gyobb mennyiségben Pécssett Nagy-
Flórián-utca 7. számú házban
Zelms Györgynél. 345. (3-1)

Téli gyógymód.

A Wilhelm-féle
antiarthritis és antirheumatikus
vértisztító-tea

Wilhelm Ferenc
gyógyszerésztnél Neunkirchenben
(A. Auszt.)

esűz, köszvény, gabák, idült macacs bajok,
folyton genyőd dagasztatok, nem és
börkütéges bajok, pattanások a testen
vagy az arcon, foltok, sifilitikus daga-
statok, a máj és lép puffadása, aranyeres
bántalmak, sárgaság, heves idegbántal-
mak, izom és izület bajok, gyomoronyo-
más, szelnyomások, altesti pangás, vize-
leti nehézségek, magömlések, térfi gyen-
geség, fehér folyás, görvly kör, mirigy
dagasztatok és más bajok ellen a legjobb
sikerrel használtatott, a mi a sok 1000
elismert levellal bizonyítottatik. Bizonyít-
ványok kívánatra ingyen. 340 (52-1)

Csomagok 8 adagra 1 frt és 10 kr.
bélyeg és csomagolási díjért kaphatók.

A vásárlásnál szükséges az ovatoság,
nehogy hamisítványok vetessenek, azért
cél szerű a törvényileg sok állam által
védett jegyre vigyázni.

Kapható: Pécssett Cserta Ignác
kereskedőnél és Sipőcz István gyogy-
szerésznél.

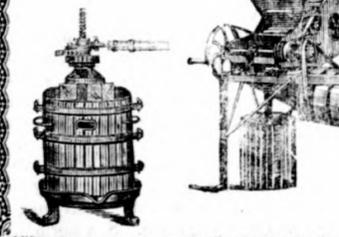
Tavaszi gyógymód.

HERMANN & PIERNIKARSKI,

Pécssett, ferenciek-utca 4. sz.

ajánlják a raktárban levő járgányos eséplőgépeket, sorvetőgépeket,
(Drills) gabnarostákat és konkoltisztítókat, (Trieur) szeckavágókat, ku-
koriczamorzsolókat, darálókat, repavágókat, ekéket, lökőpákat, töltőge-
tőket, boronákat, amerikai lögréblék, (szénuagylító) acél, széna és
trágya vellákat, angol kőszén és gabna lapátokat, borsajtókat, borszi-
vattyukat, mézga és kender tömlőket, szállózókat, és eszközök minden
a raktárban nem levő eséplőgépek, széna és gabna kaszálógépek, tűz-
és kerti fecskendők, gabna- és liszteszákók, vízmentes ponyvak, gépszí-
jak, belga kocsikenőcs, gépjárló s. a. t. szállítását az eredeti gyári
árak és előnyös feltételek mellett.

Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

Unger Antal és fiai
vaskereskedése

Budapesten, Dunasor, Petőfi-tér, (Görögépület)

ajánlják legnagyobb raktárukat

vaskályhákban

fa, kőszén és coaks tűtésre alkalmazva. Kan-
dallókat készörlt, esizolt és fémlapokkal; valamint
a legújabb szerkezetű MEIDINGER és SWADLO
féle kályhákat.

Takarék tűzhelyek szén és coaks fűtésre al-
kalmazva Swadlo szabadalmazott redői. tűze-
lési készülékek tolozár rendezéssel vagy anélkül, miáltal
a tűzelési anyagban 60% takarítatnak.

A kályhák anyagban rajza, valamint árjegyzékek kívá-
natra ingyen küldetnek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Taizs Mihály nyomdájában Pécssett, (Majláth-tér 2. szám) 1880.

9503 (1-1)
1880 sz.

Hirdetmény.

Alulírt városi tanács részéről ezennel
köztudomásra hozatik, hogy miután a
város közönsége tulajdonát képező és a
budai külvárosi legelő részén, a mádomi
és keszti gát mellett lévő körülbelül 79
catastr. hold és 687 négyeseg 31
nagyasú szántóföldek szándékolt
bérbe adása érdemében f. é. augusztus hó
11-én tartott és zárt ajánlati tárgyalással
összekötött nyilvános árverés eredmény-
telen volt, — említett szántóföldeknek f. é.
november hó 1-től számított tíz egymás
után következő évre mégis a bizottsági
közgyűlés f. é. 148. számú határozatával
elrendelt módosított feltételek mellett leendő
bérbeadása érdemében f. é. október
hó 14-én reggeli 10 órakor fog a
zárt ajánlati tárgyalással összekötött nyi-
lános árverés az alább részletezett 5 cso-
portban városház II. ik emeleten lévő gaz-
dasági hivatalban megtartani: u.:

1 ször: 6 hold és 900 ölnyi terület;
2 ször: 16 " " 368 " " "
3 ször: 23 " " 1300 " " "
4 ször: 23 " " 1439 " " "
5 ször: 8 " " 1480 " " "

Felhívotnak emelől fogva a zárt aján-
latot tenni szándékozók, hogy erre vonat-
kozó zárt ajánlatukat a csoport világos
megnevezésével és azon kijelentéssel, hogy
a feltételeket ismerik és elfogadják, — az
általuk ígérendő évi bérnek megfelelő 10%
nyi bántépénzzel ellátva legkésőbb f. é.
október hó 13-án délutáni 5 órá-
jáig a polgármesteri hivatalban annál is
bizonyosabban adják be, miután a netalan
később beérkező ajánlatok figyelembe nem
fognak vétetni; — úgy a nyilvános uton
ajánlat tévők, hogy fentebb kitett batar-
időben megfelelő 10%nyi bántépénzzel
ellátva jelenjenek meg.

A közelebbi feltételek Lechner kikül-
dött tanácsnok urnál megtdudhatók, a hol
a mérési térrajz is betekinthető.

Pécs kir. város tanácsának 1880.
év október hó 5-én tartott üléséből.

**Pécs szab. kir. város
Tanácsa.**

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Atádon a rom. kath.
kántori állomás ürese-
sedésbe jövén,

ezennel pályázat hirdetnek. Évi fizetés
600 frt stolla illeték körülbelül 150 frt. A
pályázók folyamodványaikat erkőcsi bi-
zonyítványaikkal együtt alulírtok novem-
ber 8-ig küldjék be; és november
11-én délelőtt 9 órakor személyesen
az orgona és ének próba végett a nagyatádon
plebánian megjeleni sziveskedjenek. — A
pályázó részéről megkivánatlik, hogy jó
zene ismerő, énekes és okleveles tanító
legyen.

Nagy-Atádon, Somogy megyében 1880
október 3-án.

Dolmányos Döme
plebános helyettes.

254. (1-1)

KREINER és KRAUSZ PÉCSETT
(ezelőtt TRENCINER J. W.)
239. (10-4) Király (fő)-utca Rábel-féle 3. sz. házban.

Van szerencsénk ezennel tisztelettel értesíteni, hogy a **legjobb hir-
névben álló Trencsiner J. W.** nevezett

DIVATÁRU KERESKEDÉST

átvették, s az **újjonnan a legizlésteljesebben** minden évadra való
legújabb divatcikkkekkel felszerelve, tovább vezetni fogjuk.

Ez alkalommal bátorodunk a t. cz. közönségnek az ősi s téli idényre,
a **dúsan s újonnan** felszerelt készletünknek **csinos s legjutányo-
sabb árulnak** figyelmébe ajánlani, a meenyiben **bel s kütföldi leg-
nagyobb üzletekkel összekötötésük** által azon kedvező hely-
zetben vagyunk, hogy **postó, selyem, gyapju ruhaszövet, valódi
francia terno, női felöltők, női kamarnz kabátok, s eső-
köpenyekben**, úgy minden további ezen szakmába vágó cikkkekben,
mindig a legújabb s legizlésteljesebbet a lehető legjutányosabb ára-
kon adhatunk.

Különösen ajánlatunk a legjobb gyárakból eredő nagy választéku
készletünkét vászonemlékben, u. m. **valódi rumburgi vásznat, le-
pedőt, asztalenyűket, tő rütközöket, schürli s piquet bar-
cheffokat, szőnyegeket, ágyszerítőket**, minden nemű női ingeket,
kész alsó szoknyákat, és tökéletes menyasszonyi ruhatelze-
reléseket.

Az előbbi czégnak kölesözött bizalomnak reánk való átruházását
kérve, oda leend minden törekvésünk irányulva, hogy arra minden tekintet-
ben magunkat érdemeseknek mutassuk.

Teljes tisztelettel
Kreiner és Krausz.

Mintákkal kívánatra ingyen szolgálunk, levélbeli megrendelések pedig azonnal s leg-
pontosabban eszközöltetnek.

Ujabban leszállított árak.

Miután én jövöre fő sulyt fektetek az

üveg, porcellán, lámpa
és mindenemű

konyha és evő eszközökre,

sikerült ezen cikkkekben a nagymérvű bevásárlásaim által a legelső gyárosoktól oly
előnyöket nyernem, mely által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy az eddigi tere-
mesen leszállított árakat

ujabban még lejobb szállíthattam,
és jövöre is mindenkor fő törekvésem leend a t. cz. vevőmet a legnagyobb előnyök-
ben részesíteni.

Együtt van szerencsém tudatni, hogy az időnyre **kitünő minőségű és
diszes kiállítván** olesó asztali és függő lámpaim érkezték, és **nagybani
eladásra is bevagyok rendezve.**

A nürnbergi és diszaru cikkkek **átvételi árban számíthattnak.**
Magam a n. é. közönség beeres pártfogásába ajánlva maradtam kiváló tisztelettel

Pacher E.
ezelőtt ZSOLNAY VILMOS, Pécssett Széchenyi-tér 18.

Csaks
HANS SACHS-nál
BÉCS,
belváros, Lichtensteg
1. szám
kaphatók a legelegánssabb és
legelesőbb lábéllek, a legna-
gyobb és legzadagabb választékban. Sajat készítmény.

216 (30-8) Kivonat az illusztrált árjegyzékből:

Hölgyeknek:

1 pár bőr topánka erős talppal 3 frt. 1 pár bőrtopánka kettős talp-
pal, szegelve 3 ft 50 kr. 1 pár kettősbőr topánka erős talppal 4 ft 50 kr.
1 pár borjúbőr topánka 5 frtől felfelé, mindentelő házcipők bőrből és
szövetből sarokkal, vagy anélkül, 1 frtől 2 frt 50 krig. Séta és utazó czi-
pők kötésre kelméből és bőrből 3 frtől 4 frtig.

Uraknak:

1 pár borjúbőr topánka, kettős talppal 4 ft 50 kr, 1 pár borjúbőr
topánka, kettős talppal a legfinomabb 5 frt. 1 pár borjúbőr topánka Beust-
formára 5 ft 50 kr. 1 pár borjúbőr topánka a legfinomabb 5 ft.

Mindenféle **gyermek léány- és fiu topánkák és esztrak**
a lehető legelesőbb áron. Vidéki megrendelések azonnal teljesítetnek. Nem
tetsző árak visszavetnek. **Illusztrált árjegyzék s a tőmeges vá-
sárlás-hoz utmutató** ingyen és bérmentve küldetnek.

„Hans-Sachs“ cipőraktára I Lichtensteg
1 szám.
(Bemenet a Rottenburgrasseról és a Hohenmarktról.)

Azon rendkívüli veszteségek folytán
melyeket a londoni nagy vasbútor gyár 209 (12-10)

Godderidge Brothers and Comp.

a glasgowi bank legközelebbi jelentékeny bukásánál szenvedett, annyira
megingattott, hogy kénytelenített gyárát beszüntetni és nagyszámu s ki-
tünő minőségű, s minden kiállításnál éremmel kitüntetett készletben levő
vasbútor áruit a gyári ár negyedrészén teljes-n elárusítani.

Ennél fogva a fentemlített gyártól bizományban átvett **2000 darab**
(összerakható) **vaságyat**, felüőtek számára, melyek igazi kitünő munkák,
s bármely lakás vagy szoba díszére szolgálnak messé olesó, eddig el nem
ért csekély áron **darabját 8 o. é frtért** áruba bocsátom. Előbbi ár
32 frt. 50 kr.

Megrendeléseket teljesítik egyenként is s a kívánt minőségben a
pénzbeküldése, vagy utánvét mellett — addig míg a készlet tart.

S. Hemmer gyára Besben
III. Gärten passé 18. sz.

Ezenkívül vannak a nyári évadra **vaságyak**, elpusztíthatlan tartós-
ságuak és mindenféle bútorok.